

МОН УКРАЇНИ,
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
(УНУС)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії УНУС
Олена НЕПЮЧАТЕНКО
«23» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

**фахового іспиту для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7
(у тому числі іноземних громадян та осіб без громадянства) зі спеціальності
203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
освітньо-професійної програми Овочівництво**

Голова фахової атестаційної комісії

(підпис)

Андрій ЧАПЛОУЦЬКИЙ

Укладачі: д. с.-г. н., доцент Наталія ЯЦЕНКО (гарант освітньої програми); к. с.-г. н., доцент Андрій ЧАПЛОУЦЬКИЙ; к. с.-г. н., доцент Андрій ТЕРНАВСЬКИЙ; к. с.-г. н., доцент Вікторія КЕЦКАЛО.

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодощовочівництва, екології та захисту рослин (протокол № 4 від 16 квітня 2024 р.).

Схвалено вченою радою факультету плодощовочівництва, екології та захисту рослин (протокол № 5 від 18 квітня 2024 р.).

ВСТУП

Програма фахового іспиту передбачає перевірку здатності до опанування навчальної програми освітнього ступеня магістра за спеціальністю 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство освітньо-професійної програми Овочівництво на основі здобутих раніше компетентностей.

Програма містить змістові розділи дисципліни «Овочівництво».

Фаховий іспит має за мету перевірку рівня фахової підготовки абітурієнта і оцінювання готовності вступника до опанування освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Обов'язковим є дотримання вступниками засад академічної доброчесності.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ, ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ

ОВОЧІВНИЦТВО

1. Виробничо-біологічна класифікація овочевих рослин. Назвіть представників і характерні ознаки рослин групи плодових. Назвіть представників і характерні ознаки рослин групи капустяних, зеленних і багаторічних овочевих рослин. Назвіть представників і характерні ознаки рослин групи коренеплідних і цибулинних овочевих рослин. В чому полягає життєвий цикл однорічних, дворічних та багаторічних овочевих рослин?

2. Вимоги овочевих рослин до умов навколишнього середовища. Які є способи регулювання температурного режиму у відкритому і закритому ґрунті? Як регулюють відносну вологість повітря у відкритому і закритому ґрунті? На які групи за вимогливістю до інтенсивності освітлення поділяються овочеві рослини? На які групи поділяються овочеві рослини за вимогливістю до вологості?

3. Технологічні прийоми вирощування овочевих культур. Вкажіть види утепленого ґрунту. Які накривні матеріали використовують за влаштування різних видів утепленого ґрунту? Яке призначення парників? Як поділяють парники за конструктивними особливостями і будовою покриття? Як класифікують зимові теплиці ангарного типу за виробничим призначенням? Які матеріали використовують при будівництві зимових теплиць блокового типу? Назвіть основні елементи конструкцій теплиць блокового типу? Як поділяють плівкові теплиці за призначенням? Охарактеризуйте типи плівки для накриття теплиці. Вкажіть основні елементи конструкції плівкових теплиць аркового типу. Які теплиці належать до плівкових блоково-аркових? Вимоги до розсадно-овочевих плівкових блоково-аркових теплиць? Які матеріали використовують при будівництві плівкових блоково-аркових теплиць?

4. Характеристика видів капусти, їх морфологічні та біологічні особливості. Назвіть, які ви знаєте види капуст. Які продуктові органи утворюють різні види капусти? Назвіть календарні строки висаджування розсади капусти білоголової ранньостиглої в різних ґрунтово-кліматичних зонах вирощування. За якими

схемами висаджують розсаду капусти білоголової ранньостиглої? Строки і норми сівби насіння за вирощування розсади капусти білоголової пізньостиглої у холодних грядках. За якими схемами розміщують рослини капусти пізньостиглої і середньостиглої після проріджування?

5. Характеристика основних представників родини Гарбузові.

Назвіть характерні особливості стебла та кореневої системи огірка, гарбуза, кавуна, дині. Будова квітки у рослин огірка, гарбуза, кавуна, дині. Морфологічні ознаки рослин різних видів гарбуза. Морфологічні ознаки рослин кавуна і дині. Морфологічні ознаки кабачка, патисона, крукнека. Характерні ознаки насіння огірка, кавуна, дині, гарбуза різних видів. Вкажіть латинську назву огірка. Яка довжина головного стебла у рослин огірка? Де розміщуються жіночі квітки на рослинах огірка? Як називається плід огірка? Вкажіть оптимальну вологість ґрунту для огірка у період плодоношення. Яка оптимальна відносна вологість повітря для огірка і як її оптимізувати у відкритому ґрунті? Яку кількість рослин огірка треба забезпечити для механізованого збирання? Що таке комбіноване збирання огірка? Які попередники кращі для огірка у відкритому ґрунті? Якого віку насіння огірка забезпечує найбільший урожай? Яка довжина корнішонів I і II-ї груп для консервування згідно ДСТУ? Яка норма висіву і глибина заробки насіння огірка на ґрунтах різного гранулометричного складу? Назвіть оптимальні весняні і літні строки сівби огірка у відкритий ґрунт у різних ґрунтово-кліматичних зонах України.

5. Характеристика основних представників родини Пасльонові. Назвіть морфологічні ознаки рослин помідора. Морфологічні ознаки рослин перцю і баклажана. Вкажіть календарні строки висаджування розсади і сівби насіння помідора у відкритому ґрунті залежно від ґрунтово-кліматичної зони України. Вкажіть схеми розміщення рослин помідора і норму висіву насіння. У які строки висаджують рослини перцю солодкого у відкритий ґрунт? Вкажіть строки сівби насіння баклажана на розсаду і строк садіння розсади у відкритий ґрунт.

6. Біологічна та морфологічна характеристики основних овочевих рослин групи Коренеплідні. Назвіть види овочевих культур які належать до групи коренеплідів. До яких ботанічних родин належать види рослин групи коренеплідів? Вкажіть яка тривалість життєвого циклу у овочевих рослин групи коренеплідів. Назвіть складові зовнішньої будови коренеплоду. Схеми розміщення та густота рослин моркви столової.

7. Біологічна та морфологічна характеристика основних цибулевих овочевих рослин. Назвіть, які ви знаєте овочеві рослини групи цибулеві. Вкажіть тривалість життєвого циклу овочевих рослин групи цибулеві. Сівба насіння цибулі ріпчастої (схема, строк, норми висіву, глибина загортання насіння). Вкажіть схему широкорядкового, широкусмугового і багаторядкового стрічкового способу сівби насіння цибулі ріпчастої на сіянку. На які фракції за діаметром цибулини сортують сіянку після збирання? Назвіть норму висіву сіянки залежно від схеми сівби і розміру фракції. Назвіть строки сівби і схеми розміщення рослин озимого і ярого часнику.

8. Значення та завдання малопоширених овочевих культур. Ботанічна класифікація малопоширених овочевих культур. Група капустяних малопоширених овочевих рослин. Технологія вирощування капусти пекінської. Група гарбузових малопоширених овочевих рослин. Технології вирощування крукнеку та лагінарії. Група зеленних малопоширених овочевих рослин.

Технологія вирощування амаранту овочевого. Технології вирощування шпинату городнього та шпинату суничного (лободи головчастої). Технологія вирощування салату латук. Назвіть представників групи пасльонових малопоширених овочевих рослин. Які культури відносять до групи пряно-ароматичних малопоширених овочевих рослин. Група багаторічних малопоширених овочевих рослин. Група цибулинних малопоширених овочевих рослин.

9. Морфологічні та біологічні особливості картоплі. Технологія вирощування картоплі Класифікація картоплі. Які представники групи бульбоплідних? Які рекомендовані МОЗ норми споживання бульб? Морфологічні ознаки рослин картоплі? Назвіть біологічні особливості та вимоги картоплі до умов вирощування. Назвіть фази росту і розвитку рослин картоплі. Основний обробіток ґрунту та використання добрив. Які попередники під картоплю та її місце в сівозміні. Назвіть приклади сівозмін. Цілі основного обробітку ґрунту під картоплю. Особливості основного обробітку ґрунту в різних агрокліматичних зонах вирощування. Використання органічних та сидеральних добрив. Назвіть переваги та недоліки застосування органічних добрив. Ефективність внесення мінеральних і мікродобрив.

10. Грибівництво. Будова та загальна характеристика грибів. Класифікація грибів. Морфологічні ознаки та різновиди міцелію. Способи розмноження грибів. Будова плодового тіла шляпкових грибів. Будова та обладнання лабораторії для вирощування міцелію. Особливості вирощування зернового міцелію. Морфологічні ознаки, біологічні особливості печериці та системи вирощування гриба. Види та ботанічна характеристика печериці. Підбір штамів та їх характеристика печериці. Системи та будова споруд для вирощування печериці. Способи інокуляція та оптимальні умови росту міцелію у компості. Готування компосту та його значення. Догляд за культурою залежно від фази росту та розвитку. Шкідники та хвороби печериці. Плодоношення та техніка збирання врожаю. Товарна якість продукції.

11. Технологічні заходи вирощування баштанних культур у відкритому ґрунті. Яке народногосподарське значення баштанних культур? Класифікація, походження та поширення баштанних культур. Ботанічна класифікація, морфологічні особливості малопоширених баштанних культур, європейський ринок баштанних культур. Ріст і розвиток баштанних культур. Онтогенез рослин та його фази. Біологія цвітіння і запилення. Назвіть технологічні заходи вирощування баштанних культур у відкритому ґрунті. Технологія вирощування столових кавунів. Передпосівна підготовка насіння. Строки, схеми та техніка сівби кавунів. Догляд за посівами та збирання врожаю. Технологічні заходи вирощування дині у відкритому ґрунті. Особливості технології вирощування різних видів гарбуза.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Латинська назва перцю солодкого:

А. *Solanum tuberosum* L.

Б. *Capsicum annuum* L.

В. *Lycopersicum esculentum* L.

Г. *Solanum melongena* L.

2. Через скільки років у сівозміні найбільш доцільно повертати картоплю на попереднє місце вирощування?

А. 1–2 роки

Б. 5–6 років

В. 7–8 років

Г. 3–4 роки

3. За тривалістю життя коріандр посівний відноситься до...

А. однорічних

Б. дворічних

В. багаторічних

Г. умовно однорічних рослин

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Загальна кількість тестових завдань становить 300, з яких вступнику за допомогою інформаційної системи дистанційної освіти Moodle задається 50. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Оцінювання відповідей здійснюється алгоритмом програми Moodle згідно структури оцінки. Результати фахового іспиту оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів. В конкурсі беруть участь вступники, які за результатами фахового іспиту отримали 100 і більше балів.

Для проведення фахового іспиту норма часу встановлюється не більше однієї астрономічної години. Особи, які набрали менше, ніж 100 балів позбавляються права участі в конкурсі.

Структура оцінки

Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінка за шкалою 100–200 балів	Кількість вірних відповідей з 50 питань	Оцінка за шкалою 100–200 балів
1	102	26	152
2	104	27	154
3	106	28	156
4	108	29	158
5	110	30	160
6	112	31	162
7	114	32	164
8	116	33	166
9	118	34	168
10	120	35	170
11	122	36	172
12	124	37	174
13	126	38	176
14	128	39	178
15	130	40	180
16	132	41	182
17	134	42	184
18	136	43	186
19	138	44	188
20	140	45	190
21	142	46	192
22	144	47	194
23	146	48	196
24	148	49	198
25	150	50	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Овочівництво. Практикум. За ред. В.І. Лихацького. Вінниця, 2012. 451 с.
2. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є., Васянович В.Д. Овочівництво. К.: Урожай, 1996. Ч. I. 300 с.
3. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є., Васянович В.Д. Овочівництво. К.: Урожай, 1998. Ч. II. 358 с.
4. Лихацький В.І., Бургарт Ю.Є. Овочівництво (практикум). К.: Вища школа, 1994. 365 с.
5. Яровий Г.І., Романов О.В. Овочівництво: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.
6. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Сулима Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 1, 2. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008.
7. Сич З. Д., Бобось І.М., Федосій І.О. Овочівництво: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт», 2018. 406 с.
8. Колтунов В.А. Якість плодоовочевої продукції та технологія її зберігання. Ч. 1. Якість і збереженість картоплі та овочів: монографія. К.: Київ.нац. торг. екон. ун-т, 2004. 568 с.
9. Скалецька Л.Ф., Подпрятів Г.І. Біохімічні зміни продукції рослинництва при її зберіганні та переробці: навч. посіб. К.: Центр інформаційних технологій, 2010. 288 с.
10. Скалецька Л.Ф., Подпрятів Г.І., Войцехівський В.І. Товарознавство продукції рослинництва: навч. посіб. К.: Арістей, 2005. 496 с.